

Горделивъ ли си?

По една народна приказка

Живѣлъ нѣкога мѣдъръ царь. Всичко той изпиталъ, всичко изучилъ, но не всичко знаелъ, а именно: Кѫде се намира Богъ и какво прави Той.

Царска заповѣдь събрала всички мѣдреци и царски съветници отъ царството въ дворцовата зала. Питали се единъ другъ мѣдреци, защо ги вика царътъ. Никой не знаелъ. И ето властелинътъ въ цѣлото си величие, облѣнъ въ блѣсъка на източнѣ владѣтель, строгъ и гордъ, той преминалъ презъ залата и седналъ на трона си.

— Учени и съветници на царството ми, викамъ ви да ви попитамъ где се намира Богъ и какво прави Той. Давамъ ви срокъ отъ три дни да ми отговорите. Който не ме задоволи, съ главата си ще заплати.

Издръпали мѣдреци. Никой до сега не се е занимавалъ съ подобенъ въпросъ, пѣкъ и защо ли имъ е дотрѣбалъ Богъ? Нали тѣ всичко знаятъ, за какво имъ е Неговата помощъ, и да го изучаватъ!

Но нѣмало що. Съ повѣхнали отъ страхъ лица тѣ напуснали царската зала и си отишли.

Днитѣ бѣзо минавали. Никой отъ учени не билъ въ състояние да даде отговоръ, да измисли поне една дума за съществуването и мѣстото, кѫдето се намира Богъ.

Дошелъ уречениятъ день. Точно по обѣдъ, когато слѣнцето грѣло най-силно, се събрали пакъ злочеститѣ мѣдреци въ голѣмата зала. Мъчили се тѣ единъ отъ другъ да узнаятъ нѣщо, но напразно.

Влѣзълъ тѣржествено царътъ. Студена потъ облѣла учени. Гордъ и величественъ той се отправилъ къмъ престола си. Погледналъ гордо той великитѣ учени и задалъ въпроса си.

Всички мѣлчали. Царътъ вече се готовѣлъ да се надсмѣе подигравателно надъ тѣзи свои „съветници“, когато предъ него се изправилъ, незабелязанъ до сега отъ никого, дрипавъ овчаръ.

Царътъ се смутилъ.

— Прости ме, Царю, казаль той, но азъ ще се помажча да удовлетворя желанието ти.

ЛЮБОМИРЪ БОБЕВСКИ

Какъ Зайо Дѣлгоушко посрещналъ Коледа.

(Разказче).

Дѣдо Цоло е приказливъ старецъ.

Внучетата му го обичатъ и съ зяпнали уста поглъщатъ всѣко негово словце.

Наредили сж се около сладкодумния си дѣдо, а той извади прѣстена луличка, натѣпка я съ кискинъ тютюнъ, сложи живо вжленче отгоре му и почна сладко-сладко да смучи.

А нетѣпеливите внучета чакатъ съ разтулкани сърдца и съ притаенъ дѣхъ да почне нова приказка.

Изкашля се дѣдо Цоло, притихна главнитѣ, чукна „бѣдни-

Боляритѣ (учени) спокойно си отдыхнали. Царътъ, пѣкъ очуденъ отъ дѣрзостта на този човѣкъ, не забравилъ да го предупреди, че ако не даде положителенъ отговоръ, ще заплати тази си постѣжка съ главата си.

— Царю, казаль овчарътъ, ти желаешъ да видишъ и узнаешъ Бога. Затова слушай това, което ще ти кажа и изпълнявай го. Ела да отидемъ на балкона.

Всички излѣзли, защото наистина интересенъ билъ начинътъ, по който този прости човѣкъ щѣль да докаже въпроса, отъ който зависѣлъ живота на толкова хора.

Вънъ слѣнцето спрѣло, като че ли надъ главитъ на хората, гледало какво щѣло да стане.

— Погледни, Царю, къмъ слѣнцето!

Царътъ, въ желанието си да види Бога, съ широко отворени очи устремилъ погледъ право нагоре къмъ палящото слѣнце, но веднага навель глава.

— Какъ, ти искашъ да ме ослѣпишъ?

— Не, Царю, азъ ти показвахъ само една частица, само една прашинка отъ многото Божии творения. Ти не можа да видишъ или по-право да погледнешъ въ творението, а какъ би могълъ да гледашъ Творецъ? Но ела да видишъ сега пѣкъ какво прави Богъ.

Влѣзли пакъ въ залата.

— Съблѣчи сега, Царю, царската си дреха, дай ми царския си жезълъ и царската корона, а пѣкъ на облѣчи моите скъжсанни дрехи и вземи моята тояга.

Царътъ направилъ това, което казаль овчарътъ.

Премѣнилъ се овчарътъ въ царските дрехи, качилъ се на царския тронъ и се провикналъ:

— Ето какво прави Богъ, Той горделивите смирява, а смиренитѣ издига. Той учени прави прости, а проститѣ учени.

Царътъ, доволенъ отъ получение отгорътъ, дарилъ живота на „съветниците“ си, като причислилъ къмъ тѣхъ единъ по-достоенъ — „прости“ овчаръ.

Васко п. Ивановъ

II кл. семинарията — София

РИБАРЪТЪ

— „Кажи ми, Иване, какъ ста-на християнинъ?“

Стариетъ рибаръ вдигна очи, погледна госта си, поискашля се и започна:

— „Това бѣ отдавна. Вече има 30 години оттогава.“

— „Навѣрно си слушалъ нѣкой добъръ проповѣдникъ, — запита гостътъ.“

— „Да, да, чудна проповѣдь ме обѣрна въ християнството.“

— „А кѫде я слуша?“

— „Не я слушахъ, ами я видѣхъ, поясни Иванъ. Всѣки денъ я гледахъ и живѣхъ съ нея. Много проповѣдници бѣхъ слушашъ, но никой не ме трогна тѣй, както тази проповѣдь, която ме обѣрна да служа на Христа.“

— „Каква ще е тази проповѣдь, съ която ти си живѣлъ?“

— „Съ моята покойна жена. Ето какъ бѣше работата. Тя се казваше Мария. Ние много си приличахме по това, че и двамата обичахме да се караем. По едно време тя ми заяви, че вече ще служи на Бога. Започна често да ходи на черква. Ходѣше и на събрания, гдето се проповѣдаваше Евангелието. Често се молѣше въ кѫщи. И пакъ продължаваше да се кара съ мене, защото съмъ билъ невѣрникъ. Често тя плачеше, дето не я слушашъ. Но това не ме трогваше. Много често се препирахме съ нея. Но тя оставаше на своеето и азъ на своеето. Никой не отстъпваше. Веднажъ се върна отъ черква и ми каза: „Иване, защо не се обѣрнешъ да служишъ на Бога?“

— „А защо да се обѣрна“, възразихъ азъ.

— „Ето така, да заживѣешъ новъ животъ!“

— „Та ти нима новъ животъ живѣашъ?“ се засмѣхъ азъ.

— „Да, азъ мисля, че живѣя новъ животъ“, отговори жена ми.

— „Азъ пѣкъ не искашъ да живѣя тѣй, както ти живѣашъ“. — „Ти не гледай мене, продължи тя, азъ съмъ слаба, ти гледай Бога!“

— „Кѫде да видя Бога? Азъ тебе виждамъ и не искашъ да живѣя като тебе“. Съ това се свърши препирянето ни.

Веднажъ дойде си тя вкъщи

бледна, разтревожена. Уплаши се. Нѣколко дни тя не проговори. Азъ мислѣхъ, че си е изгубила ума и много се беспокояхъ. Бѣхъ въ стаята. Тя влѣзе и седна на срещу мене. Въ очите ѝ свѣтеше особенъ блѣсъкъ. Не смеехъ да я погледна. Тя тихо и умилно ми заговори: „Иваназъ се разкажахъ предъ Бога. Днес азъ само съмъ се подигравала съ Неговото име. Азъ съ считахъ християнка, но нищо християнско нѣмало у мене“. — Мене ми стана грозно. „Азъ искашъ прошка отъ тебе“, прибрави тя.

Никога тъй не бѣше ме мѣчила тя. Да бѣше ме изругала, бѣхъ хилъди пѫти съгласенъ.

Отъ този денъ тя се промѣни. Азъ се мѣчехъ нѣкакъ да я разсърдя, но нищо не помогаше. У нея имаше нѣкаква нова сила. Не можете да си представите такова търпение и спокойствие. Азъ хулѣхъ Бога и ставахъ предъ нея все по-зълъ, но нищо ѝ помогаше. Азъ разбрахъ насетне, че Христовата вѣра е лѣма сила. Мария вече не съветваше, нито се караше съ мене. Така ние преживѣхме нѣколко години. Най-после тя мѣ победи. Азъ се предадохъ на Бога, Комуто служа и до днес.

да.

Долетѣли два гълъба

Долетѣли два гълъба, та кацнали на елхица; откършили две прѣци, занесли ги на златара да имъ кове златни ключи, да отключатъ земя-небе, да си пуснатъ дребни деца да отидатъ да коледватъ и да славятъ Млада Бога. Излѣзоха малки деца, отидаха да коледватъ и да славятъ — благославяха: „Колко звезди на небето, колко пѣсъкъ на морето — толкозъ жито въвъ хамбари, толкозъ здраве въ тази кѫща! Отъ Бога ви много здраве, а отъ нази пѣсенци“. (Народна пѣсень)

Знаемъ, че въ кошничка нѣ грѣбъ или съ количка ги отнасяшъ по градове и села деца да зарадвашъ. Нали така е, мамо? — А кой на Коледа се сѣща за насъ? — Никой нищо не ни дава, и ние, ако не сме турили нѣщо на страна, юнашки ще гладуваме!

— Вие да сте живи и здрави милички! Дѣдо Господъ нѣмало да ни забрави! Дѣлгоушковитъ зайчетата приятия майчини думи се хванаха и друснаха едно такова хорче, та земята продъниха.

Кѫщичката на Дѣлгоушко бѣ притулена въ единъ горски храмъ стилакъ, сега ошмурленъ и покритъ съ дебель пластъ снѣгъ. Задъ дѣлбокия доль въ гората се намираше една пещера въ която се бѣ сврѣла баба Мечета.

Въ пещерата бѣ топло и ме-

ка“, понамѣсти се на триножничето и подхвани:

— Коледа е, деца. Зная, че се радвате на тоя празникъ, както азъ съмъ се радвалъ, когато бѣхъ на вашиятъ години.

— Еехъ, дѣдо, цѣла година да е Коледа, пакъ нѣма да ни омрѣзне! — обади се най-малкото дѣдово внуче.

— Вѣдѣхъ старецътъ и отвѣрна:

— Зная, Герги! На такъвъ празникъ нѣма насита!

Дръпна дѣдо Цоло отъ лула, пусна кълбета димъ и продължи:

— Тая вечеръ, преди да сед-

немъ на бѣдната трапеза, ще ви разкажа, какъ сивото зайче Дѣлгоушко посрещнало Коледа.

— А има ли зайче съ такова име, дѣдо? — поиска да знае плававата Бойка.

— И да нѣма, ние така ще го наречемъ, Бойке! Дѣлгоушко е юнакъ, герой, само шумка да не шушне, че отиде та се не видѣ. Сърдцето му отъ юначество ще се пукне.

— Посрѣщатъ ли зайчетата Коледа, Великденъ и други празници, дѣдо? — попита наново Бойка.

— Ако даваме вѣра на приказкитѣ, посрѣщать ги... А на

приказкитѣ не се вѣрва всичко.

Наблизаваше Коледа, а Дѣлгоушковите зайчета често запитваха майка си:

— Знаемъ, мамо, че ти боядисвашъ яйцата на Великденъ

съ червено, зелено, синьо . . .